

(10)

ගඩොල් කර්මාන්තය පිළිබඳ මානවවංශ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

(කොබෙයිගනේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරින්)

එම්.ආර්.ටී.ධර්මසිරි

සිව් වැනි වසර

mrt dharmasiri@gmail.com

හැඳින්වීම

ගඩොල් කර්මාන්තය සඳහා මා විසින් තොරාගනු ලැබුයේ වයඹ පළාතට අයත් වන කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටි ග්‍රාමීය ගම්මාන කිහිපයකි. එම ගම්මාන සියල්ල ම එකිනෙකට යාබද ව පිහිටා තිබෙන බැවින් අධ්‍යයනය කිරීම ඉතාමත් පහසු කාර්යක් විය. කොබෙයිගනේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් 318, 319, 320 යන අංක දරණ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාසයට අයත් වසම් ත්‍රිත්වයක ගම් 7 ක් පුරාවට මෙම ගඩොල් කර්මාන්තය ව්‍යාප්ත වී ඇත. එම ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන ගම්මානය වශයෙන් බොරළුවැව වැදගත් වේ. බොහෝ පිරිස් අතර ජනප්‍රියත්වයට පත්ව ඇත්තේ බොරළුවැවේ ගඩොල් යනුවෙන් ය. මෙම ප්‍රදේශයේ ගඩොල් කර්මාන්තය සිදු කරනු ලබන ගම්මාන වශයෙන් බොරළුවැව, කොස්ගහගොඩ, ගලදෙනිගම, දංවිල, විලගම, හාතලව, ලීකොලවැව යන ගම්මාන කිහිපය පෙන්වාදීමට හැකි ය. තරමක් වියලි කාලගුණික තත්වයක් පැවතුණ ද වසරේ තරමක වැසි සහිත දේශගුණයක් ද දක්නට ලැබේ. මෙම ප්‍රදේශයට ඊසාන හා නිරිත දිග මෝසම් මගින් වර්ෂාපතනය ලැබේ. මෙහි තරමක උෂ්ණත්වයක් පැවතිය ද සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය 24.5C⁰ ක සිට 28C⁰ ක දක්වා ප්‍රමාණයක් පවතින බව අනාවරණය විය.

ගඩොල් නිෂ්පාදනය කරන ස්ථානයට ළඟා වීමට හැකියාව ඇත්තේ හලාවත කුරුණෑගල ප්‍රධාන මාර්ගයෙහි කුරුණෑගල සිට පැමිණෙන විට හමුවන උතුරු ගිරාතලාන හන්දියෙන් දකුණට හැරී කි:මී 15 ක් එම අතුරු මාර්ගයේ ගමන් කිරීමෙන් පසු ව හමුවන්නේ ගලදෙනිගම තුන්මං හන්දියයි. එම හන්දියෙන් වමට හැරී කි:මී 10-15ක් පමණ ගිය පසු ඉහතින් සඟන් කළ ගම්මානවලට පිවිසීමට හැකිවනු ඇත.

දිවයිනේ ගෘහනිර්මාණයන් සඳහා විවිධ ප්‍රදේශවලට ගඩොල් සැපයීම මෙම ප්‍රදේශයෙන් සිදුකරනු ලබයි. ගඩොල් කර්මාන්තය පිළිබඳ ව සිදුකරනු ලබන මෙම අධ්‍යයනය මගින් එහි ඇති මානවවංශ විද්‍යාත්මක වැදගත්කම ඉස්මතු කරනු ලැබේ. අරමුණින් යුතුව ය. එනම් මානවවංශ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනය මගින් සිදුකරනු ලබන්නේ මානවයා පිළිබඳ ව කරනු ලබන සියුම් අධ්‍යයන ක්‍රියාවලියකි. ඒ අනුව ලංකාවේ වර්තමානය වනවිට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින කොබෙයිගනේ ප්‍රදේශයේ ගඩොල් කර්මාන්තයෙහි නිරත වී සිටින මිනිසුන් පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මාගේ මෙම අධ්‍යයනයෙහි මූලික අරමුණ වශයෙන් පෙන්වාදිය හැකි ය. අතීතයේ මිනිසුන් විසින් ආරම්භ කළ ගඩොල් කර්මාන්තය වර්තමානය දක්වා ම නො නැසී පවතී. බොහෝමයක් මාධ්‍ය අතීතයේ භාවිත කර අතීතයේ දී ම අවසන් වී ඇත. නමුත් පුරාවිද්‍යාව තුළ ද්‍රව්‍යාත්මක සාධකයන් වශයෙන් වැදගත්

කමක් දරනු ලබන ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය වර්තමානය දක්වා ම භාවිතා කරනු ලබයි. ඒ අනුව ගඩොල් මාධ්‍යයෙහි ඇති වටිනාකම අනාවරණය කර දීම හා ගඩොල් කර්මාන්තය හා බද්ධ වී ඇති වත් පිළිවෙත් පිළිබඳ ව අවබෝධයක් ලබාදීමත් ඊට අමතර ව ගඩොල් කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ වූ පාරිභාෂිත වචන රාශියක් ද මෙම අධ්‍යයනයට අන්තර්ගත වී ඇත.

ගඩොල් කර්මාන්තය සිදුකරන ප්‍රදේශය දැක්වෙන සිතියම

ගඩොල් නිෂ්පාදනයේ ඓතිහාසික පදනම

මිනිසා ගඩොල් නිෂ්පාදනය කිරීමේ ප්‍රථම අවස්ථාව වශයෙන් පිළිගෙන ඇත්තේ නියොලිතික අවධියයි. එම අවධියේ මිනිසුන් ගඩොල් නිෂ්පාදනයේ මූලික අවස්ථාව සනිටුහන් කර ඇත. නියොලිතික අවධියේ දී ගඩොල් නිෂ්පාදනය ආරම්භ කළ නමුත් ඒ සඳහා ඉතාමත් සරල ක්‍රමවේදයන් භාවිත කර ඇත. අනාගන්තා ලද මැටි හෝ මඩ පදම්කරගෙන අවිචුලක යොදා අවිචුල වේලා ගැනීමෙන් ගඩොල් නිෂ්පාදනය කර ගෙන ඇත. මෙම අවධියේ දී ගඩොල් පුළුස්සා භාවිත කර නොමැත. ගඩොල් භාවිත කළ බවට ප්‍රථමයෙන් සාධක අනාවරණය වී ඇත්තේ මෙසපතේමියානු ශිෂ්ටාචාරයෙන් ය. නමුත් ගඩොල්වල ශක්තිමත් භාවයක් නොතිබූ නිසාවෙන් භාවිත කිරීමේ දී කැඩීමට ලක්විය. ඒ අනුව ගඩොල් පිළිස්සීමෙන් අනතුරු ව භාවිත කළ යුතු බව අනාවරණය වූයේ ද ගඩොලෙහි ශක්තිමත් භාවය නිසාවෙනි. පිළිස්සූ ගඩොල් භාවිත කළ බවට ඉන්දුනිම්න ශිෂ්ටාචාරය, ඊජිප්තුව වැනි ශිෂ්ටාචාර වලින් ලැබෙන නටඹුන් වලින් සනාථ වේ. මෙම ශිෂ්ටාචාරවල ඇතැම් ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ දී පිළිස්සූ ගඩොල් මෙන් ම නොපිළිස්සූ ගඩොල් ද භාවිත කර ඇත. එහි දී පිටත බිත්තිය සඳහා පිළිස්සූ ගඩොල් ද ඇතුළත බිත්තිය සඳහා වේලාගත් ගඩොල් ද භාවිත කර ඇත. ක්‍රමයෙන් දියුණු තාක්ෂණික ක්‍රම උපයෝගී කර ගන්නා මානවයා පසු

කාලීන වන විට රෝම, ජර්මානු, චීන වැනි රටවල ගඩොල් භාවිත කර විස්මිත නිර්මාණ ගොඩනැංවීම ආරම්භ කර ඇති බව පැහැදිලි ය. එම ඉදිකිරීම් අතර රජමාලිගා, ස්තූප, පල්ලි, ප්‍රාකාර ආදී ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ දී ගඩොල් මාධ්‍ය බහුල වශයෙන් යොදාගෙන ඇත. ලංකාවේ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් ගඩොල් යොදාගත් බව මූලාශ්‍රගත සාධකවලින් ද තහවුරු වේ (ම.ව 1996:127).

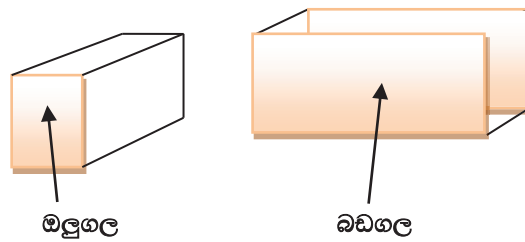
ගඩොල් කර්මාන්තයේ නියලෙන ශිල්පීන්

ගඩොල් කර්මාන්තයේ නියැලෙන ශිල්පීන් පිළිබඳ ව සිදුකරනු ලැබූ අධ්‍යයනයේ දී මූලික අරමුණ වන්නේ ද මානව වංශවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදුකිරීම ය. කොබෙයිගනේ මූලික කරගත් ගම්මාන 7ක ගඩොල් කර්මාන්තයේ යෙදෙන ශිල්පීන් මෙහි දී මූලික ව අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලදී. ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට දායක වනු ලබන පුද්ගලයින් තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ භේදයක් නොපවතින බව මා හට මෙම පරීක්ෂණයේ දී අනාවරණය විය. විශේෂයෙන් ම වයස අවු.14 සිට අවු.65 ක පමණ පුද්ගලයන් මෙම කර්මාන්තයෙහි යෙදී සිටිනු දැකගත හැකි විය. ගැහැණු හා පිරිමි පුද්ගලයින් ද ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට යොමු වී ඇත. බොහෝවිට කාන්තා පාර්ශවයේ ද වයස් භේදයකින් තොර ව මෙම ක්‍රියාවලිය සිදු කරනු දක්නට ලැබේ. මෙම තොරතුරු බොහොමයක් පුද්ගල සාකච්ඡා මගින් ලබා ගැනීමට හැකි විය. (ඒ.එම් පුංචිබණ්ඩා : වයස අවු:70) මෙම පුද්ගලයා සමග සිදුකළ සාකච්ඡාවේ දී පැහැදිලි වූයේ දංවිල, කොස්ගහගොඩ, විලගම යන ගම්මාන තුනෙහි පාරම්පරික ව ගඩොල් කර්මාන්තය පවත්වා ගෙන එන බවකි. නමුත් එය ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමට හෝ අනාවරණය කිරීමට වෙනත් කිසිදු සාක්ෂියක් නොමැත. මෙම කර්මාන්තයේ නියලී සිටින පුත්‍රගලයින් තුළ විශේෂයෙන් තුළ භේදය ද යම් ආකාරයකට හඳුනා ගැනීමට හැකි විය.

වර්තමානය වන විට ගඩොල් කර්මාන්තයේ යෙදෙන පවුල් 117 ක් පමණ ප්‍රමාණයක් මෙම ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන බව පර්යේෂණ තොරතුරු අනුව තහවුරු විය. අතීතයේ දී එනම් දැනට වසර 25 කට පමණ ඉහත දී මෙම කර්මාන්තයේ ගඩොල් නිෂ්පාදනය කර ඇත්තේ පවුල් 20 ක් වැනි ප්‍රමාණයක් බව පුද්ගල සාකච්ඡා මගින් අනාවරණය විය. මෙම ගම්මාන වල මිනිසුන් තරමක එකමුතු භාවයකින් කටයුතු කරනු ලැබේ. ගඩොල් කර්මාන්තය තනි පුද්ගලයෙකුට හෝ පවුලකට පමණක් සිදුකිරීමට හැකි ක්‍රියාවලියක් නොව එයට ගමෙහි අනෙක් අයගේ ද සහයෝගයෙන් යුක්ත ව සිදුකරන නිසාවෙන් එකමුතු බව මෙම ගම්වල දැක ගැනීමට හැකි ය. ගඩොල් නිෂ්පාදනයේ දී ඇතැම් පුද්ගලයින් මිනිස් ශ්‍රමයට ද (කුලියට) ලබාගෙන ගඩොල් නිෂ්පාදනය සිදුකරනු ලබයි. නමුත් වැඩි කොටසකට එසේ කිරීමට නො හැකි බැවින් බොහෝවිට පවුල්වල අය එකතු වී මෙම කර්මාන්තය කර ගෙන යනු ලබයි.

ගඩොල් කර්මාන්තය හා බැඳුණු සාම්ප්‍රදායික භාෂාව

ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී භාවිත කරනු ලබන වෙන ම වචන පද්ධතියක් ඇත. මෙම අධ්‍යයනයේ දී පටන් ප්‍රවාහනය දක්වා වූ කාලයේ දී මෙම ගඩොල් කර්මාන්තයට ආවේණික භාෂා පද්ධතියක් කතා කරනු ලබයි. කමත් භාෂාව මෙන් ම ගඩොල් කර්මාන්තයේ ද වෙන ම භාෂාවක්

භාවිත කරනු ලැබූ ද එම භාෂාව කමත් භාෂාව තරම්ම මෙ රට තුළ ප්‍රචලිත වී නැත. එයට හේතුව වන්නේ ද මෙම ගඩොල් කර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් සාමාන්‍ය ජනයා අතර ප්‍රචලිත නො වීම විය හැකි බව මාගේ මතයයි.

මෝඩ ගඩොල් හා ඉංජිනේරු ගඩොල් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ මෙම ශිල්පීන් විසින් නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රධානතම ගඩොල් වර්ග දෙකකි. මෙහි මෝඩ ගල යනු තරමක් විශාල වන අතර ඉංජිනේරු ගල එම ගලෙහි භාගයක ප්‍රමාණයකි. **“ගල් පිටිය”** ලෙස ඔවුන් ව්‍යවහාර කරනු ලබන්නේ ගඩොල් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ස්ථානයට වේ. එය තරමක් විශාල භූමියකින් යුක්ත ය. **“ගල් බංකුව”** යනු ගඩොල් කැපීම උදෙසා භාවිත කරන ලද උපකරණය වේ. ඉංජිනේරු ගල් වලට ඉඳගැනීමට සහිත වූ බංකුවකි. නමුත් මෝඩ ගඩොල් සඳහා ඔවුන් භාවිතා කරනු ලබන්නේ සිටගෙන කැපීම තරම් උස් වූ ස්ථානයකි. **“පත්ත”** ලෙස ශිල්පීන් ව්‍යවහාර කර ඇත්තේ ගඩොල නිෂ්පාදනය කර රැගෙන යාම සඳහා භාවිත කරන කුඩා ප්‍රමාණයේ ලෑල්ලකි. **“වර්ච්චිය, හට්ටිය”** ලෙස ව්‍යවහාර කරනු ලබන්නේ ගඩොල් වේලා ගැනීමෙන් පසු ව ගඩොල් පෝරණුව තිබෙන ස්ථානයේ ගඩොල් ගොඩගසා ගන්නා එක් පේලියක් හැඳින්වීම සඳහා ය. **“බඩගල”** යනුවෙන් ව්‍යවහාර කර ඇත්තේ බිත්තියක් බැඳීම සඳහා ගඩොල භාවිත කරන පැත්ත හැඳින්වීම සඳහා ය. **“ඔලු ගල”** ලෙස හඳුන්වන්නේ ගඩොලෙහි ඇති මුහුණත් පැත්ත බව සඳහන් කළ හැකි ය. ඒ වගේ ම **“අත් ගැසීම”** ලෙස ඔවුන් ව්‍යවහාර කර ඇත්තේ ගඩොල් කැපීමට මැටි ගොඩට දමා ගැනීමෙන් පසුව නැවත එය පදම් කර ගැනීමට වේ. **“වතුර අල්ලනවා”** යනුවෙන් භාවිත කරනු ලබන්නේ පස් කපා ගැනීමෙන් පසුව මැටි පැහීමේ දී වතුර ඉසීමේ ක්‍රියාවලියටය. **“කුරු කරනවා”** මෙම වචනය ව්‍යවහාර කර ඇත්තේ ගඩොල් පිටියේදී හෝ පෝරණය ඇතුළතදී හිඩැස් සිටින ආකාරයෙන් එකමත එක තබා වේලීමේ ක්‍රියාවලියටය. **“මැටි වර්තය”** යනුවෙන් ව්‍යවහාර කර ඇත්තේ ගඩොල් කැපීමේ දී අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට කපා ගන්නා මැටි ප්‍රමාණය වේ. එය එසේ හඳුන්වනු ලබන්නේ මැටි පැහීමේ ක්‍රියාවලියෙන් පසුව ය. **“බර කැබීම”** වශයෙන් ගඩොල් කර්මාන්තයේ නියැලෙන ශිල්පීන් දක්වා ඇත්තේ ගඩොල් කඳු වැසීමෙන් ඒවා සුළඟට ගසාගෙන යන නිසාවෙන් තබන බර ඇති කොටස් ය. ඒ සඳහා දිගින් වැඩි ලී, පොල් අතු, පොල් ඔලු යොදා ගැනීම සිදු කරයි. **“දර මුරය, දර හට්ටිය”** ලෙස ව්‍යවහාර කරනු ලබන්නේ පොරණයට පිලිස්සීම සඳහා එකවරකට කාණු පිරවීමට අවශ්‍ය කරන දර ප්‍රමාණය හැඳින්වීම සඳහා ය. **“ඩබල් බංකුව”** මෙය ශිල්පීන් භාවිතා කර ඇත්තේ පොරණය සකස් කිරීමේ දී පොළවට සම්බන්ධ වන ගඩොල් සඳහා ය. **“හැඩගල”** යනුවෙන් එම භාෂාවෙන් භාවිතා කර ඇත්තේ ගඩොල් ගොඩනැගීමේදී ගලක් දැමීමට නොහැකිවන ඉඩ ප්‍රමාණය සම්පූර්ණ කරනු ලබන්නේ හැඩ ගලක් යොදා ගැනීමෙන් ය. **“ගිනි කාණු”** පෝරණය සකස් කිරීමේ දී පොරණය අභ්‍යන්තරයෙහි ඉහළ ඇති ගල්වලට අවශ්‍ය ගින්දර ලබා දීම සඳහා ගෙන යනු ලබන කුඩා සිදුරකි. **“දැත්ත ගහනවා”** යනුවෙන් මොවුන් භාවිත කර ඇත්තේ එක් කාණුවක් සකස් කිරීමේ

දී එය සම්බන්ධ වන දෙපැනතෙහි ගඩොල් ය. කාණුවෙහි සිට ඉහළට ඇති සියලු ගල්වල ඇති බර දරාගෙන තිබෙන ගල් පෙළක් පෝරණය පුරාම ඇතුළත් කර යොදන අතර එය හඳුන්වා ඇත්තේ “බර කට්ටුව” වශයෙනි. පෝරණයට ගින්දර දැමීම සඳහා අඩි 18-14 දිග ප්‍රමාණයෙන් යුක්ත ලීයක් අවශ්‍ය වේ. එය ඊට යනුවෙන් හඳුන්වන අතර “අගුරු ගෑම” යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ දර පිළිස්සීමෙන් පසු ව ඉතිරි වන අගුරු කඩා නැවත සකස් කිරීම ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. ඒවාගේම පෝරණය සකස් කිරීමෙන් පසුව ඉහළ හුමාලය පිටවීම වැළැක්වීම සඳහා බඩගල යොදා ගල් කට්ටුවක් වසනු ලබයි. එම ගල් කට්ටුව “පලිප්පු ගල්” යනුවෙන් ව්‍යවහාර වී ඇත.

ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය

ගඩොල නිෂ්පාදනය කිරීමේ දී එහි ප්‍රමිතිය රඳා පවතිනු ලබන ප්‍රධානතම සාධකයක් වන්නේ භාවිතයට යොදාගෙන ඇති අමුද්‍රව්‍ය වේ. විශේෂයෙන් ම ගඩොලෙහි මූල්‍යමය වටිනාකම තීරණය කිරීමේ හැකියාව ඇත්තේ ද අමුද්‍රව්‍ය වලට ය. ඒ අනුව ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට අවශ්‍ය වන්නා වූ අමුද්‍රව්‍ය අතර පස්, වැලි, ජලය, දර වැදගත් වී ඇත.

ගඩොල් නිෂ්පාදනය

කොබෙසිගෙන් ප්‍රදේශයේ ගම්මාන කිහිපයක සිදුකරනු ලබන ගඩොල් කර්මාන්තය සඳහා විශාල වශයෙන් පස්වල අවශ්‍යතාවය පවතිනු ඇත. ගඩොල් නිෂ්පාදනය කිරීමේ දී අවශ්‍ය පස් ලබා ගැනීම සිදු කරනු ලබන්නේ විශාල වැව් දෙකක් මගිනි. එ නම් අඩම්පනේ වැව හා විලගම වැවේ පස් ලබා ගැනීමෙන් ගඩොල් නිපදවීම සිදුකර ඇත. අක්කර 7 ක භූමි ප්‍රදේශයකින් යුක්ත විලගම වැවෙන් පස් කැපීම දිගටම සිදු කර ඇත. පස් කැපීම ද මෙහි මිනිසුන් විසින් පරිසර විනාශ කිරීමට දායක නොවී එකම මට්ටමකින් යුක්ත ව වැවෙහි පස් හැරීම සිදු කිරීමට ඔවුන් කටයුතුකර ඇත. අඩම්පනේ වැව ද අක්කර 12 කින් යුක්ත භූමි ප්‍රදේශයකින් යුක්ත වේ. එමගින් ගඩොල් නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය කරන්නා වූ පස් ලබාගෙන ඇත.

ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී ගඩොල් කැපීම ද තවත් එක් සුවිශේෂී අවස්ථාවක් වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකි ය. ගඩොල් කපා ගැනීම සිදුකිරීමේ දී එය ප්‍රධාන ක්‍රම දෙකකට සිදුකරනු ඇත. එහි දී ඉංජිනේරු ගඩොල් හා මෝඩ ගඩොල් කැපීම වශයෙන් ගඩොල් වර්ග දෙකකි. එම ගඩොල් නිර්මාණය කරනු ලබන ආකාරය තරමක් වෙනස් වේ. එම තත්ත්වය පහත විස්තර කිරීමේ දී ඇතුළත් කර ඇත. පළමුවෙන් ම ගඩොල් කැපීමේ දී සිදු කරනු ලබන්නේ මැටි පැඟීමයි.

නැතහොත් පස් යම් කිසි ප්‍රමාණයක් කපා ගනු ලබයි. එම පස් කපා දැමීමෙන් පසුව එය හඳුන්වනු ලබන්නේ මැටි ගොඩ වශයෙනි. පස් කපා දමා එම පස් පෙහීමට අවශ්‍ය තරම් ප්‍රමාණයකට වතුර ඇල්ලීම සිදු කිරීම මූලික ක්‍රියාවලිය යි. පස් කෙටීමේ දී උදැල්ලට තෙවරක් වැදීමෙන් පසු ව ආරම්භ කිරීම සිරිත ය. මෙම ක්‍රියාවලිය සඳහා අවම වශයෙන් දෙදෙනෙකු අවශ්‍යවනු ඇත. මැටි පැහීම සඳහා අලුත් උදලු භාවිත නොකරන අතර එම උදළු තලවල රැදීම නිසා බර වැඩි වේ. එනිසා පදම් කරගත් උදැල්ලක් පමණක් මැටි පැහීමේ දී භාවිත කරයි. මැටි පැහීමේ දී වැලිපස දැමීමෙන් පසු ව නැවත එය එක් පැත්තකට ඉතා සියුම් කැපුම් සහිත ව ලියවීමක් කරයි. එහි දී උදැල්ල අගලක තරම් ප්‍රමාණයෙන් යුක්තව පස් කපා එක් පසකට දමමින් මැටි පැහීමේ පළමු අදියර ආරම්භ කරයි. එහි දී සෑම විටම වතුර භාජනයකින් වතුර ඉසිමින් එම ක්‍රියාවලිය සිදු කරයි. මේ ආකාරයෙන් පළමුවර ඒ ආකාරයෙන් කලවම් කර ගැනීම එක අතක් ලිවීම යනුවෙන් අදහස් කරයි. ඉන් පසු ව විනාඩි 15 කින් පමණ නැවත ඒ ආකාරයෙන් ම අනෙක් අතට කලවම් කිරීම සිදු කරයි. එහි දී වතුර ඉසීම තරමක් අඩු කරනු ඇත. දෙ වැනි වර කලවම් කර ගැනීම දැන ලිවීම යනුවෙන් එම ගඩොල් කර්මාන්තයේ යෙදී සිටින්නන් විසින් ව්‍යවහාර කරයි. මැටි පහා ගැනීමෙන් අනතුරු ව පසු දිනයේ දී මැටි ගොඩ දමා ගැනීමට ප්‍රථමයෙන් ගඩොල් කැපීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ ගල් විදි සකස් කර ගත යුතු ය. ගල් විදියක් සාමාන්‍ය වශයෙන් අඩි 34 ක් පමණ දිගින් යුක්ත ය. මෙම මැටි කඩා ගැනීමේ දී දෙඅත්හි ම මාපට ඇඟිල්ල ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිත කරයි. මැටි ගොඩදැමීමේදී අත් ගැසීම යනුවෙන් ව්‍යවහාර කරන්නේ ද මෙම ක්‍රියාවලිය යි. පත්ත අදාල ස්ථානයෙහි තබා ඒ මත ගඩොල් අවිච්ච තැබීම සිදු කරයි. ඉන් පසු ඒ මතට ජලය ස්වල්පයක් ඉසීමෙන් අනතුරු ව සාමාන්‍යයෙන් ගඩොලකට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයේ මැටි ගුලියක් රැගෙන මෙම අවිච්ච සම්පූර්ණයෙන් ම පිරෙන ආකාරයෙන් සාමාන්‍ය වේගයකින් දමයි. ඉන් පසු ව නැවතත් ඇඟිලි වලින් ගඩොලෙහි ඇති මැටි භාර දෙ වැනි වරටත් එම ගඩොලට ම දමයි. එසේ සිදු කරන්නේ පළමු වතාවේ දී පමණක් ගඩොල සම්පූර්ණයෙන් මැටි සකස් වීම සිදු නො වන නිසාවෙනි. දෙ වැනි වර එය හැරීමෙන් ගඩොලෙහි අසම්පූර්ණ වූ ස්ථාන සියල්ල මැකියමින් ගඩොලෙහි මැටි තෙරපුමකට ලක් වේ. අවිච්ච වටා විසිරී පවතින මැටි අතින් පිරිමැදීමෙන් ඉවත්කර ගැනීමක් සිදු කරයි. අනතුරු ව ජලය ස්වල්පයක් ඒ මත ඉසීමෙන් පසුව පිරිමැදීමෙන් ඔපමට්ටම් කරගනු ලබයි. එසේ ඔපමට්ටම් කර ගඩොල් අවිච්චේ සතර පැතිකඩ පිස දමනු ලැබීමෙන් ගල ඔසවාගෙන ගල් විදියේ කෙළවර සිට ගඩොල් බැම ආරම්භ කරයි. ගඩොල් ගල් විදියෙහි බැම සඳහා කපාගෙන රැගෙන යන ගඩොල හැරවීමක් සිදුකළ යුතු ය. මේ අනුව ගඩොල් බැමට පෙර එය හරවන ආකාර කිහිපයකි. එනම්

- 1 - පපුව මත තබා හැරවීම.
- 2 - රැගෙන යන අතරදීම දෙඅත් වලින් මුදාහැර කරකවමින් හැරවීම.
- 3 - ගඩොල බාන ස්තානය මත තබා හැරවීම.

ගඩොල් ඉතා දැඩි අවු රශ්මිය තුළ දමා වේලා ගැනීමක් සිදු නො කරයි. එසේ සිදු කිරීමෙන් ගඩොලෙහි ඇති සංසටක ඉතාමත් ඉහළ උෂ්ණත්වය තුළින් දැඩිලෙස සංකෝචනයට ලක් වේ. එ නිසා ගඩොලෙහි ඇති දෘඪත්වය ඉහළ අගයක් ගන්නා නිසාවෙන් ඉතාමත් පහසුවෙන් ගඩොල් කැඩී යාමට බලපානු ඇත. ගඩොල් වියලීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් භාවිත කරන ක්‍රම අතර ගඩොල් කඳු

තුළම වියලා ගැනීම, පෝරණු ගෙය තුළ වියලා ගැනීම, කුරු කිරීම වැනි ක්‍රම භාවිත කරමින් ගඩොල් වේලාගැනීම සිදු කරයි. ගඩොල් කුරු කිරීම හෙවත් කුඩු කිරීම මගින් පවනේ වේලා ගැනීම සිදු කරයි.

පෝරණුව සැකසීම

ගඩොල් පෝරණය සකස් කිරීම එම ශිල්පීන් විශේෂ හැකියාවක් ඇති පුද්ගලයින් ලවා සිදු කරගනු ලබයි. මෙම ක්‍රියාවලිය උදෙසා සාමාන්‍ය වශයෙන් සාමාජිකයන් 4 ක් වත් අවම වශයෙන් සිටිය යුතු ය. ප්‍රථමයෙන් ම පොරණු ගෙය තුළ බිම සකස්කරගත යුතු ය. පොළොව එක සමාන මට්ටමට සිටින ආකාරයෙන් බිම සකස් කළ පසු ව නූල් ගැසීමෙන් පොරණය සකස් කිරීම

ආරම්භ කරනු ඇත. පෝරණය තුළ ගඩොල් ඇසිරීම කරන්නේ වෙනස්ම ආකාරයකින් ය. එහි දී ප්‍රථම වශයෙන් සිදුකරනු ලබන්නේ පළමු කාණුව නිර්මාණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය යි. ඒ සඳහා ගඩොල් දිගු අතට සිටින ආකාරයෙන් ගඩොල් 40-50 අතර ප්‍රමාණයක් නියම පරතරයට අනුව පෝළීමට තබයි. අනතුරු ව පෝරණුවේ ගඩොල් ඇසිරීම සිදුකිරීම ආරම්භ කරයි. එම ඇසිරීමේ ක්‍රියාවලියේ දී ක්‍රම දෙකක් භාවිත කරන අතර එනම් ගඩොල් එක ළඟ සිටින අයුරින් තැබීම හා ගඩොල මහ පට ඇඟිල්ලේ තරමට දුරකින් සෑම ගඩොලක් ම තැබීමේ ක්‍රමයයි. එම ක්‍රමයේ දී ගඩොල් ඇසිරීමේ ක්‍රියාවලිය තට්ටුවෙන් තට්ටුවට වෙනස් කරමින් සිදුකරයි. සාමාන්‍යයෙන් ගඩොල් පෝරණයක් දිග අඩි 16-18 ක් පමණ දිගින් යුක්ත වන අතර පළල අඩි 14-15 ක ප්‍රමාණයෙන් යුක්ත වන අයුරින් නිර්මාණය කරනු ලැබේ.

ගඩොල්වලට ගිනි දැමීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කරනු ලබන්නේ හවස් කාලයේදී ය. නැතහොත් පාන්දර 3-4ට පමණ ය. පළමුවෙන් කාණු කටවල් රත්කර ගැනීම පමණක් සිදු කරයි. කාණු කටවල දර මුර 3-4 ක් පිළිස්සීම සිදුකරන බව අනාවරණය වේ. එ මගින් කාණුකට රත්කරමින් අඟුරු කඩා ගැනීමක් සිදු වේ. ගිනි දැමීම ද නොනවත්වා සිදු නො කරයි. එක් දර මුරයක් යනු කාණු සියල්ලට ම අවශ්‍ය වන්නා වූ දර ප්‍රමාණයට මෙ ලෙස භාවිත කරනු ලබයි. එක් දරමුරයක් ඇවිලී අවසන් වී පැය භාගයකට පසු ව දර දැමීම ආරම්භ කරයි. නොනවත්වා දර දැමීමෙන් ගඩොල් උණු වීමට ඇති හැකියාව ප්‍රභල වේ. එ නිසා කාණු කටවල ගින්න නිවෙන්නට හැර නැවත දර දැමීම සිදු කරනු ලබයි. මේ ආකාරයෙන් ගිනි දැමීමේ දී අභ්‍යන්තර උෂ්ණත්වය දෙපසින් පිට කරවීමට උත්සාහ දරනු ලබයි. එය වැළැක්වීම උදෙසා අඩි 10-14 දිග තරමක් විශාල දර පෝරණයට තබා මුක්කු ගැසීමෙන් සිදුකර යි. පෝරණයෙහි ඇති ගඩොල් පිළිස්සීම සිදුවනු ලබන්නේ ගලෙන් ගල රත්වීම තුලින් ය. අභ්‍යන්තරයෙහි ගඩොල ගිනියම් වීමක් සිදුවන අතර පසු ව පෝරණය නිවීමේ දී නැවත ඒ ශක්තිමත් ස්වරූපයකින් දැකිය හැකි ය. පෝරණය වටේට කළුපාට වීමක් සමග සුදු පැහැති අළු පැහැති කොටසක් නිර්මාණය වේ. එය පෝරණයේ ඉහළ ම ඇති පලිප්පු ගඩොල වෙත ළංවීමෙන් හා කාණුවල ඇති ගින්නෙහි පැහැය මත පදනම් ව පෝරණුවට අවශ්‍ය ගින්නේ ප්‍රමාණය ප්‍රමාණවත්

වන බව තීරණය කරයි. එය අත්දැකීම බහුල පුද්ගලයින් විසින් තීරණය කරනු ඇත. සාමාන්‍යයෙන් පැය 32 ක් පමණ ගින්දර දැමිය යුතු ය.

පෝරණුව පිළිස්සීම

නිගමනය

ගඩොල් කර්මාන්තය සඳහා මා තෝරාගනු ලැබුයේ කොබෙයිගනේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් වන්නා වූ ගම්මාන 7 ක පිරිසයි. ඔවුන් ප්‍රධාන වශයෙන් ගඩොල් කර්මාන්තය සිය වෘත්තීය බවට පත්කර ගෙන කටයුතු කරනු දක්නට ලැබිණි. එහි දී මෙම ශිල්පීන්ගේ තාක්ෂණය, අමුද්‍රව්‍ය, සමත් තත්ත්වය, නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය ආදී තවත් බොහෝ අංශයන් මෙහි දී මනාව වටහා විද්‍යාත්මක අයුරින් අධ්‍යයනයට ලක්කර තිබුණි. ශිල්පීන් සතු ව පවතින භාෂාව වෙනත් කිසිදු භාෂාවක් තුළ භාවිතා වන්නේ ද නැත. එම භාෂාව ගඩොල් කර්මාන්තයේ නිරතවන්නන් පමණක් භාවිත කරනු ලබන භාෂාවක් බවට නිගමනය කළ හැකි ය. එමෙන් ම මෙම ගඩොල් කර්මාන්තයේ නිරතවී සිටිමින් සිය කර්මාන්තය පවත්වා ගෙන යනු ලබන සියළු ම ශිල්පීන් විසින් තම කර්මාන්තයට ආවේණික ඇඳුම් කට්ටලයක් භාවිත කර ඇත. ඒ අනුව ගඩොල් කැපීමේ දී එක් ඇඳුම් කට්ටලයක් ද පෝරණුව පිළිස්සීමේ දී තවත් ඇඳුමක් ද භාවිතා කර ඇති බව මෙම අධ්‍යයනයේ දී අවබෝධ විය. එ පමණක් ද නොව මෙම ශිල්පීන් සතු වන වාරිත වාරිත අතර සුභ මුහුර්තය බැලීම, රාහු කාලය බැලීම, කිරි ඉතිරවීම, පූජාවට්ටි ප්‍රධානය, වැනි වාරිත කිහිපයක් දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව පැහැදිලි වන්නේ ගඩොල් කර්මාන්තයේ නියැලී සිටින මෙම ශිල්පීන් පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කිරීම මගින් අතිතයේ ගඩොල් නිර්මාණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් තොරතුරක් ලබාගැනීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. එය මානවවංශ පුරාවිද්‍යාවෙන් මෙන් සැබවින් ම අනාවරණය කිරීමට නොහැකි වුවද ගඩොල් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී භාවිත කරන තාක්ෂණය එ කල ද භාවිත කරන්නට ඇති බව පැහැදිලි ය. අතීතයේ දී ද මෙවැනි ම ගඩොල් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ජන කොට්ඨාශයක් අනුරාධපුරය ආසන්නයේ ජීවත් වන්නට ඇත. එ මගින් රාජධානියකට අවශ්‍ය ගඩොල් නිෂ්පාදනය කරන්නට ඇති බව නිගමනය කිරීමට හැකියාව පවතී. නමුත් එ කල ගඩොල් උළු වලට මැටි භාජන නිෂ්පාදනයේ දී විශේෂයෙන් රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබමින් එම වරප්‍රසාද මධ්‍යයෙහි ජීවිතව ගෙනගිය පිරිසක් වශයෙන් හඳුන්වා දීමට පුළුවනි. මැටියෙන් තනා පුළුස්සා ගන්නා සෑම නිර්මාණයක් ම බොහෝ සෙයින් වැදගත් නිර්මාණයන් වශයෙන් සලකා ඇත.

ආශ්‍රේය මූලාශ්‍ර හා ලිපි නාමාවලිය

ආරච්චි, සී, කේ ,1997, **සිංහල දීපවංසය**, එස් ගොඩගේ සහෝදරයෝ, කොළඹ 10.

දේවරක්‍ෂිත, බටුමුල්ල, 1996 ,**මහාවංසය** (ප්‍රථම භාගය), එස් ගොඩගේ සහෝදරයෝ කොළඹ 10

ටී.ජී කුලතුංග, 2004, **සංස්කෘතික පුරාණය** (පස්වැනි කලාපය) මධ්‍යම සංස්කෘතික අරමුදල.

පුද්ගල සාකච්ඡා

ගලදෙනිගම ශ්‍රී පියරත්නාරාමයේ විහාරාධිපති හිරිවැවේ පියරත්න මාහිමියන් සමඟ සිදුකළ සම්මුඛ සාකච්ඡාව

2014-07-05 දින

මාඋල්ල ග්‍රාමසේවා වසමේ ග්‍රාම නිලධාරී කේ. එච් රංජන් සිරිවර්ධන මහතා සමඟ සිදුකළ සම්මුඛ සාකච්ඡාව

2014-06-01 දින